

EESTIMAA LOODUSE FOND

Maaeluministerium

ardi.priks@agri.ee

info@agri.ee

26.06.2020 nr 135-2

Eestimaa Looduse Fondi tagasiside strateegia „Talust taldrikule“ kohta esitatud küsimustele

1. Jättes kõrvale piiratud rahalised vahendid, millised on „Talust taldrikule“ strateegia rakendamisel suurimad probleemkohad ning nende võimalikud lahendused?

Leiame, et kõige suuremaks probleemiks on võimalik väärarusaam, et strateegia keskkonnaambitsioon on kuidagi vastuolus toidujulgeolekuga. Tegelikult on säästva arengu põhimõtete arvestamine, mida strateegia üritab sisse viia, ainus viis tagada pikaajaline toidujulgeolek. Seega ongi lahenduseks mitte "kompromissi", vaid sünergiliste lahenduste otsimine.

2. Kas „Talust taldrikule“ strateegiaga seoses on valdkondi, kus Eesti võiks ja saaks olla teistele suunanäitaja? Kui jah, siis millistes valdkondades?

Eestis on viimastel paaril kümnendil järjest suurenenud pärandkoosluste (poollooduslike koosluste) kasutus, mis on ühelt poolt aidanud säilitada elurikkust ning teisalt suurendanud kvaliteetse looma- ja lambaliha tootmist, samuti panustanud taastuvenergia kasutusse. See on trend, mille jätkumist peab kindlasti taotlema. Ühtlasi on see valdkond, mis ei ole strateegias hetkel piisavalt kajastatud ja Eesti võiks olla selle eestkõneleja.

Eestis on järjepidev trend mahemaa ja mahetootangu kasvuks, mis on samuti teretulnud ja tähtis, kusjuures tuleb märkida, et viimastel aastatel on mahetootangu osakaal kasvanud kiiremini kui mahemaa oma. Mahemaa osakaalu poolest oleme Euroopa Liidu parimate seas. Samas on meil siiski olulist kasvuruumi ja strateegias pakutavat ambitsiooni tuleks pigem tõsta: meie eesmärk lähikümnendiks võiks olla 50% maast mahemaana.

2017. ja 2018. aastatel pestitsiidide müük langes, asendades senise kasvutrendi. See oli kindlasti tervitatav. Samas on kahetsusväärne, et 2019. aasta andmed ei ole veel avalikult kätte saadavad, mistõttu on hetkel võimatu öelda, kas saame ennast siin pidada suunanäitajaks. Kindlasti ei tohiks strateegias pakutavat eesmärki pestitsiidide kasutuse ja sellest tuleneva riski vähendamiseks lahjendada, pigem tuleks seda tõsta: kümne aastaga võiks nende kasutus kokku väheneda 80%.

SA EESTIMAA LOODUSE FOND

Staadioni 67, Tartu 51008 +372 742 8443 elf@elfond.ee www.elfond.ee

Reg nr 90001457 EE282200221005100292 (Swedbank)

3. Kas ja millised on Eesti eksisteerivad konkurentsieelised strateegia valdkonnas võrreldes teiste riikidega?

Eesti eeliseks on juba eelmises punktis märgitud mõningane edu pärandkoosluste säilitamisel ja taastamisel ning nii pärandkoosluste kui teiste elurikaste rohumaade rohkus. See võimaldab toota kvaliteetset veise- ja lambaliha viisil, mida võib tervikuna pidada keskkonnale soodsaks.

Eelmisega seotud, aga siiski eraldi eeliseks on samuti eelmises punktis märgitud mahemaa suur osakaal, mis võimaldab panustada meie rahva tervisliku toiduga varustamisesse, kaitstes samas põllumajandusmaastiku ja -mulla elurikkust.

Lõpetuseks, samuti osaliselt eelmises punktis märgitud eeliseks on meie suhteliselt madalam kemiseeritus. Lisaks juba nimetatud pestitsiididele kehtib see ka mineraalväetise kohta: kuigi kahjuks on siin trend kasvav, on siiski kasutus hektari kohta väiksem kui enamuses liikmesriikides. See tähendab, et protsentuaalselt sama mineraalväetise vähendamiskohustus tähendab absoluutarvudes oluliselt väiksemat vähendamise vajadust.

4. Millist täiendavat kasu näete sektorile tuleviku tarbijate vaadetele ja ootustele vastamisel, mis on üha enam mõjutatud keskkonna, kliima ning terviseiga seotud aspektidest?

Kui suudame seada otsustavalt piisavalt kõrged eesmärgid toidutootmise suunamisel säästva arengu teele, saame lisaks kvaliteetsele toidule, elurikkale põllumajandusmaale ja puhtale veele ning õhule ka konkurentsieelise, mis tulenebki eelnimetatud tarbijaootustest.

5. Komisjon on oma strateegias käinud välja mitmed kvantitatiivsed Euroopa Liidu ülesed eesmärgid. Kas teie hinnangul on seatud eesmärgid Euroopa Liidu kui terviku tasemel saavutamiseks realistlikud? Kus näete Eestil teiste riikidega võrreldes erinevust ning sellest tulenevalt vajadust enam panustada?

Eesmärgid on kindlasti realistlikud ja tegelikult ongi juba Euroopa Komisjoni poolt pakutud dokumendi näol tegu kompromissiga. Keskkonnaühendused näeksid meeleldi mõnegi eesmärgi puhul suuremat ambitsiooni, näiteks pestitsiidikasutuse vähendamise ja mahemaa kasvu puhul. Eesti erinevus väiksema kemiseerituse näol tähendab seda, et proportsionaalselt sama suur vähendamine tähendab meie puhul absoluutarvudes väiksemaid kohustusi, mis peaks olema kindlasti meile jõukohased.

Lugupidamisega

Tarmo Tüür
juhatuse liige
/allkirjastatud digitaalselt/

Kontakt: Aleksei Lotman, põllumajandus- ja keskkonnaekspert, alex@elfond.ee